Riedsútstel

Ried	:	10 april 2025
Agindapunt	:	12
Status	:	Meningvormend/Besluitvormend
Program	:	Programma 6 - Sociaal Domein Programma 8 - Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Ontwikkeling
Eardere behandeling	:	Meningvormend 20 maart 2025, agendapunt 9
Portefúljehâlder	:	Dhr. T. Brinkman
Amtner	:	Mevr. S. Daals en mevr. P. Dorsthorst
Taheakke	:	1. Centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) 2. Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening)
Saak- en stiknûmer	:	202501154006/25ZG095201

Underwerp
Ontwerp Centrumgemeenteregeling samenwerking inzake Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening)

Wy stelle jo foar te besluten om:
Geen zienswijze af te geven op de ontwerp Centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening).

Koarte gearfetting
De Wet versterking regie volkshuisvesting verplicht gemeenten om vanaf moment van vaststellen binnen twee jaar een urgentieverordening in te voeren. In gezamenlijkheid hebben onder andere provincie, gemeenten, woningcorporaties en zorginstellingen besloten hierop alvast te anticiperen en gewerkt aan het opstellen van een Fryske urgentieverordening. In dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd om geen zienswijze af te geven op de ontwerp Centrumgemeenteregeling inzake de urgentieverordening. Het vaststellen van de verordening zelf ligt nu niet voor. Het gaat enkel om de centrumregeling. Het vaststellen van de verordening komt in kwartaal drie van dit jaar.

Foech ried/kolleezje
De raad kan een zienswijze indienen ten aanzien van de centrumregelging. Tevens is de raad bevoegd om later dit jaar de verordening vast te stellen.

Ynlieding en Histoarje
Het rijksprogramma ‘Een thuis voor iedereen’ (mei 2022) beoogt dat er voldoende betaalbare woningen zijn voor bepaalde aandachtsgroepen en dat een eerlijke verdeling van deze aandachtsgroepen over gemeenten wordt gerealiseerd. Via de regionale woondeals zijn afspraken gemaakt over het aantal toe te voegen woningen, waaronder sociale huurwoningen. In dit rijksprogramma is ook het voornemen opgenomen om gemeenten te verplichten om urgentie van een aantal aandachtsgroepen via een verordening te regelen.

Onder de Huisvestingswet 2014 hebben gemeenten ook nu al de mogelijkheid om onder voorwaarden regels te stellen voor een rechtvaardige verdeling van schaarse woonruimte. Dit moet via een huisvestingsverordening. In een huisvestingsverordening kan ook een urgentieregeling worden opgenomen. Twee jaar na in werking treden van de Wet versterking regie volkshuisvesting (hierna Wvrv) worden gemeenten verplicht om een urgentieregeling, als onderdeel van deze huisvestingsverordening, in te voeren. De Wvrv ligt nu ter vaststelling voor bij de Tweede Kamer.

De wetgever beoogt hiermee in de eerste plaats dat woningzoekenden in een kwetsbare en afhankelijke positie tijdig een woning kunnen vinden. In de tweede plaats moet dit uitstroom uit instellingen mogelijk maken, zodat zorgplekken beschikbaar zijn voor mensen die die plekken nodig hebben. Ten derde krijgen mensen hiermee de kans om mee te doen in de samenleving, vanuit het principe 'wonen eerst'. Zo wordt invulling gegeven aan het hiervoor genoemde programma 'Een thuis voor iedereen'. De urgentieregeling zorgt ervoor dat deze urgent woningzoekenden voorrang krijgen bij het toewijzen van een deel van de sociale huurwoningen.

Onder de urgent woningzoekenden wordt verstaan:
- Mantelzorg ontvangen of verlenen
- Ernstige en chronische medische reden
- Uit maatschappelijke opvang
- Uitstromen na intramuraal verblijf
- Uitstromen uit forensische zorg[1] met verblijf
- Tussen 18 en 23 jaar uit jeugdhulp met verblijf
- Uit de (jeugd)detentie > 3 maanden
- Uitstapprogramma stoppende sekswerkers
- Statushouders

Frysk traject
In Fryslân hebben gemeenten gekozen voor samenwerking aan een regionale urgentieregeling, met als doel transparantie en rechtszekerheid voor woningzoekenden te waarborgen. Daarmee anticiperen de Friese gemeenten op de aankomende verplichting vanuit de Wvrv. Ons college is, net als alle andere Friese colleges, eerder betrokken geweest bij de voorbereidingen (eerste fase). Hiervoor heeft een ambtelijke afvaardiging van gemeenten in Fryslân samen met de woningcorporaties en huurdersverenigingen uitgangspunten voorbereid. Dit heeft geleid tot de Uitgangspuntennotitie Fryske urgentieverordening zoals door uw college vastgesteld en bij u aangeboden ter kennisgeving (Z2024-00101 / S2024-01222).

Hierna is de tweede fase gestart, rekening houdend met de vastgestelde uitgangspunten uit de eerste fase. In de tweede fase zijn de gemeenten, woningcorporaties en huurdersverenigingen begonnen met het uitwerken van de urgentieregeling, inclusief de organisatorische en financiële aspecten. Bij het in kaart brengen van de te doorlopen processen van verschillende urgente doelgroepen, zijn ook medewerkers van onder andere de PI[2], Vluchtelingenwerk, Maatschappelijke Opvang en GGZ betrokken. De provincie is ambtelijk vertegenwoordigd in de projectgroep. Tussentijds zijn de colleges en gemeenteraden in verschillende fases geïnformeerd over de urgentieregeling (verordening).

[1] Forensische zorg is geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en verstandelijk gehandicaptenzorg die onderdeel zijn van een straf of maatregel. Tbs met dwangverpleging is de zwaarste vorm van forensische zorg. Alle andere vormen heten overige forensische zorg. (Rijksoverheid, 2024)

[2] Penitentiaire Inrichting. Dat is een door de overheid beheerde instelling waar gedetineerden een aan hen opgelegde straf uitzitten. Dit kan een huis van bewaring zijn, een gevangenis, een gecombineerde inrichting en een bijzondere inrichting. (Rijksoverheid, 2024)

Ontwerp 'Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân' (urgentieverordening)
Het resultaat van de tweede fase is bijgevoegde ontwerp 'Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân' (urgentieverordening).

Een uniforme Fryske verordening biedt transparantie en zorgt voor duidelijke afspraken tussen de betrokken gemeenten. Het is daarmee ook een logisch vertrekpunt voor de nadere samenwerking met woningcorporaties en zorginstellingen, maar ook organisaties zoals de PI, Vluchtelingenwerk, Maatschappelijke Opvang en natuurlijk de sociale (wijk)teams.

Er is gekozen om in de verordening alleen het noodzakelijke op te nemen. We kiezen dus voor een meer flexibele uitvoering. Hierdoor ontstaat ruimte in de praktische uitwerking, die op basis van daadwerkelijke ervaringen kan worden aangepast zonder dat dit de algemene uitgangspunten en rechten van urgent woningzoekenden schaadt. De gekozen uitwerking biedt flexibiliteit aan de uitvoeringspraktijk om adequaat in te spelen op leerervaringen en om te komen tot een adequate huisvesting van urgent woningzoekenden.

De Friese gemeenten hebben zich eerder uitgesproken in de Uitgangspuntennotitie dat een gelijkluidende verordening belangrijk is. Niet alleen vanwege transparantie en gemak richting woningzoekenden, maar ook om als basis onder een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie te kunnen dienen.

Voor de Waddeneilanden is de verordening iets anders vanuit hun specifieke karakter. Het kleinschalige en afgezonderde karakter van de woningmarkt en zorginfrastructuur betekent dat een deel van de urgent woningzoekenden niet of suboptimaal te huisvesten is op de Waddeneilanden. De Waddeneilanden hebben vanwege het specifieke karakter al een woningtoewijzingssysteem voor huur- en koopwoningen op basis van de Huisvestingswet. De beperkte toegang tot de sociale huur is ook de reden dat al geruime tijd geleden tussen de gemeente Leeuwarden en de Waddeneilanden de afspraak is gemaakt dat Leeuwarden de taakstelling voor het huisvesten van vergunninghouders van de Waddeneilanden overneemt. Dit verandert niet met de nieuwe urgentieverordening.

Om recht te doen aan de bijzondere positie van de Wadden is besloten dat zij terugvallen op het minimale wettelijke percentage van 15% toewijzen aan urgenten. Omdat de taakstelling van statushouders al bij de gemeente Leeuwarden ligt, kunnen de Waddeneilanden naar volkshuisvestelijk vermogen en op basis van haalbare ondersteuning voor mensen, bijdragen aan de huisvestingsopgave van wettelijk urgenten, voor zover zij een binding hebben met de eilanden. Voor die urgent woningzoekenden die wel van de Wadden komen, maar waarvoor huisvesting op het eigen Waddeneiland niet mogelijk is, voorzien de vasteland gemeenten in de huisvesting.
U treft de ontwerp Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) als bijlage aan. Deze verordening wordt door ons college ter visie gelegd. De eventuele reacties hierop worden opgenomen in een reactie- en antwoordnota. Deze nota zal naar verwachting in het najaar van 2025 aan uw gemeenteraad worden voorgelegd, samen met de door u vast te stellen verordening.

Wat betekent de uitvoering van de urgentieverordening voor de inwoners van Achtkarspelen?
Voorrang verlenen aan bepaalde doelgroepen is niet nieuw. Dat gebeurt nu ook. Alleen wordt het nu geformaliseerd omdat de (toekomstige) Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting dit vraagt.
Zo is nu in de prestatieafspraken met woningcorporaties afgesproken dat verschillende kwetsbare doelgroepen (zoals (jongeren) in een intramurale setting, statushouders en

inwoners die onder het programma Weer Thuis[3] vallen) voorrang krijgen bij het toewijzen van een huurwoning. Dit verandert niet.

Bij invoering van de urgentieverordening krijgen deze groepen nog steeds voorrang, alleen wordt het centraal geregeld en geldt voor alle inwoners van Fryslân hetzelfde. Het principe instroom = uitstroom is leidend. Wanneer iemand woonachtig was in Achtkarspelen voordat hij/zij bijvoorbeeld in de maatschappelijke opvang terecht kwam, krijg deze inwoner een urgentieverklaring voor de gemeente Achtkarspelen.

Wanneer iemand uit Amsterdam terechtkomt in de maatschappelijke opvang in Leeuwarden, zal deze inwoner in Amsterdam urgentie aan kunnen vragen. De kans van slagen voor een urgentieverklaring in Achtkarspelen is voor deze persoon heel klein. Maatschappelijke en economische binding met Friesland is namelijk een voorwaarde om een urgentieverklaring te krijgen, daarnaast voldoet deze persoon niet een het principe instroom = uitstroom.

2/3 van de vrijgekomen woningen blijft beschikbaar voor reguliere woningzoekenden. Maximaal 1/3 wordt gereserveerd voor de urgenten. Bij het aanbieden van een selectiewoning aan een urgent woningzoekende is de volgorde van verlening van de urgentieverklaringen aan woningzoekenden in beginsel leidend. Oftewel urgentieverzoeken worden in principe afgehandeld op volgorde van binnenkomst. Maatwerk is mogelijk, bijvoorbeeld wanneer er op dat moment geen passende woning voor desbetreffende urgent is. In dat geval is het mogelijk dat de woning wordt toegewezen aan een urgent die niet bovenaan de urgentielijst staat, maar waarvoor de woning wel passend is. Woningcorporaties kijken onderling naar een passende plek.

Centrumgemeenteregeling
Naast voornoemde verordening is er ook een centrumgemeenteregeling nodig om uitvoering te kunnen geven aan de werkzaamheden die voortvloeien uit de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening). Eerder is in het kader van de vaststelling van de Uitgangspuntennotitie door de Friese colleges kenbaar gemaakt dat de uitvoering is voorzien bij de gemeente Leeuwarden.

Uit nadere studie blijkt dat het onderbrengen van de urgentieverordening onder de centrumgemeenteregeling van Sociaal Domein Fryslân (hierna: SDF) niet logisch is. Het is beter een nieuwe regeling vast te stellen om de afspraken over de centrale organisatie en uitvoering vast te leggen. De belangrijkste overwegingen hiervoor zijn:

- De centrumgemeenteregeling SDF voorziet niet in het uitvoeren van taken die op grond van de urgentieverordening door de urgentieorganisatie moeten worden uitgevoerd.
- Een nieuwe centrumgemeenteregeling voor de urgentieorganisatie stelt de Friese gemeenten in staat om de taken en bevoegdheden van de urgentieorganisatie goed te omschrijven.
- Onderbrengen in de bestaande centrumgemeenteregeling zoals die nu geldt voor SDF is niet wenselijk aangezien deze binnenkort geëvalueerd zal worden. Vooruitlopend hierop een nieuw onderdeel inbrengen is om die reden niet handig.

In de nieuwe centrumgemeenteregeling wordt geregeld dat het college van Leeuwarden namens de andere colleges de werkzaamheden die voortvloeien uit de verordening uitvoert.

[3] Weer Thuis: Dit initiatief begeleidt mensen die dakloos zijn of beschermd wonen naar een zelfstandige woonsituatie.

Als bijlage treft u de ontwerp Centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) aan.

Op grond van artikel 10 lid 5 Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de ontwerp centrumgemeenteregeling aan uw gemeenteraad voorgelegd. Qua werkwijze wordt aangesloten bij andere ontwerp centrumgemeenteregelingen waarbij voorgesteld wordt geen zienswijzen in te dienen

Tijdelijke projectstructuur per 1 januari 2026
Er zal per ingangsdatum (voorzien op 1 januari 2026) gewerkt worden met een tijdelijke projectstructuur via de nieuw vast te stellen centrumgemeenteregeling. Halverwege 2027 (na ca. anderhalf jaar uitvoering) zal de evaluatie van de werking van de tijdelijke projectstructuur van de urgentieorganisatie worden gestart. De evaluatie ziet ook toe op het beantwoorden van de vraag waar de urgentieorganisatie definitief zal worden ondergebracht. Dit betekent dat SDF en de urgentieorganisatie twee separate organisaties zijn. Uiteraard zal er wel intensief tussen beide onderdelen worden samengewerkt om zo de nieuwe taken zo goed mogelijk vorm te geven. Ditzelfde geldt ook voor de uitvoering waar dit relevant is.

Het is daarnaast nodig dat de implementatie van de urgentieorganisatie tijdig wordt opgepakt. Hiervoor wordt een kwartiermaker aangesteld. De kwartiermaker vervult een cruciale rol in het proces de urgentieorganisatie verder vorm te geven en vervolgens te implementeren binnen de gemeente Leeuwarden. Naar verwachting zal deze rol in het eerste kwartaal 2025 ingevuld gaan worden.

Te berikken effekt
De verordening en de centrumgemeenteregeling dragen bij aan het tijdig en transparant toewijzen van een betaalbare huurwoning voor woningzoekenden in een kwetsbare en afhankelijke positie en een betere doorstroom in instellingen die deze doelgroepen opvangen.

Arguminten
1. De ontwerp Centrumgemeenteregeling is zorgvuldig tot stand gekomen.
Qua werkwijze wordt aangesloten bij andere ontwerp centrumgemeenteregelingen waarbij ook voorgesteld wordt geen zienswijzen in te dienen.

2. De ontwerpverordening biedt transparantie en duidelijkheid
Een uniforme Fryske verordening biedt transparantie en zorgt voor duidelijke afspraken tussen de betrokken gemeenten. Het is daarmee ook een logisch vertrekpunt voor de nadere samenwerking met woningcorporaties en zorginstellingen, maar ook organisaties zoals de PI, Vluchtelingenwerk, Maatschappelijke Opvang en natuurlijk de sociale (wijk)teams.

3. De verordening is een verordening op hoofdlijnen, waardoor er ruimte is om nieuwe werkwijzen te implementeren en door evaluatie en doorontwikkeling aan te scherpen
Er is gekozen om in de verordening alleen het noodzakelijke op te nemen en daarmee voor een meer flexibele uitvoering. Hierdoor ontstaat ruimte in de praktische uitwerking, die op basis van daadwerkelijke ervaringen kan worden aangepast zonder dat dit de algemene uitgangspunten en rechten van urgent woningzoekenden schaadt. De gekozen uitwerking biedt flexibiliteit aan de uitvoeringspraktijk om adequaat in te spelen op leerervaringen en om te komen tot een adequate huisvesting van urgent woningzoekenden.

4. De verordening dient uniform te zijn
De Friese gemeenten hebben zich eerder uitgesproken in de Uitgangspuntennotitie dat een gelijkluidende verordening belangrijk is. Niet alleen vanwege transparantie en gemak richting

woningzoekenden, maar ook om als basis onder een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie te kunnen dienen. Een uitzondering hierop is de positie van de Waddeneilanden waar de verordening aangepast is aan de specifieke situatie.

5. De verordening vormt de basis voor de inrichting van een Friese urgentieorganisatie
Door te werken met een uniforme verordening kan de uitwerking en toepassing van deze verordening niet alleen lokaal, maar binnen één gemandateerde regionale urgentieorganisatie plaatsvinden. Dit zorgt voor een efficiënte inzet van menskracht en middelen. Bovendien draagt het bij aan de professionaliteit van de uitvoering.

Alternativen
1. Niet meedoen met de Fryske urgentieverordening
In plaats van een uniforme Fryske urgentieverordening, kan gekozen worden voor een urgentieverordening alleen voor de gemeente Achtkarspelen. De efficiëntieslag door samenwerking en de eenduidigheid voor alle inwoners van Fryslân valt hiermee weg. Daarnaast zullen de kosten twee á drie keer zo hoog zijn in vergelijking tot meedoen met de Fryske urgentieverordening.

2. Pas wanneer de Wet versterking regie volkshuisvesting in werking is getreden een urgentieverordening opstellen
Meedoen met het opstellen in Frysk verband valt hiermee weg. Dit vraagt meer organisatie en geeft minder duidelijkheid aan de inwoners.

Kanttekenings/risiko's
- ***Behandeling van de Wvrv in de Tweede Kamer kan nog leiden tot aanpassing in het wetsvoorstel***

De wettelijke grondslag onder elke urgentieverordening is de Huisvestingswet. De urgentieverordening is echter onder de huidige wet nog niet verplicht (wel mogelijk). Dat verandert wanneer de Wvrv wordt aangenomen. Daarmee wordt de Huisvestingswet aangepast en komt er een verplichte urgentieverordening. In het wetgevingstraject zit het risico. Deze wet ligt nu nog bij de Tweede Kamer. De minister is voornemens om de wet, op dit punt min of meer ongewijzigd, door te laten gaan. De wet lijkt hierbij op brede steun in de Tweede en Eerste Kamer te kunnen rekenen. Ook voor wat betreft het verplichten van een (regionale) urgentieverordening.

Er zijn twee risico's. Ten eerste is het mogelijk dat de wet niet wordt aangenomen of zo gewijzigd wordt dat een urgentieverordening niet verplicht wordt. Dan bestaat de mogelijkheid dat een aantal gemeenten in Fryslân "afhaakt". Ook vervalt dan de rijksvergoeding om dit uit te voeren. Mocht deze situatie zich onverhoopt toch voordoen, dan ontstaat een geheel nieuwe situatie en zal hierover eerst het gesprek moeten worden gevoerd voordat uiteindelijke besluitvorming over de verordening plaatsvindt.

Het tweede risico is dat de behandeling van de wet vertraagd wordt. In dat geval moet de verordening worden aangepast, omdat daarmee zowel de Wvrv als de Regeling versterking regie volkshuisvesting (hierna Rvrv) niet van kracht zijn. De huidige verordening gaat uit van het verplichte karakter van de verordening. Als dat niet verplicht is, zullen de gemeenten schaarste moeten aantonen. Bovendien zijn dan de genoemde categorieën woningzoekenden niet bij wet verplicht. Dat betekent dat ook de verwijzing naar de Rvrv vervalt. Dan moeten we de verordening op dat punt herformuleren. Indien het erop lijkt dat er een grote vertraging optreedt in de behandeling van de wet, zullen gemeenten eerst het nadere gesprek moeten voeren voordat uiteindelijke besluitvorming over de verordening kan

plaatsvinden. Indien sprake is van een beperkte vertraging van de wetsbehandeling, dan betekent dit hooguit dat de verordening (mogelijk) iets vertraagd van kracht wordt.

- ***Lokaal wijzigingen aanbrengen in de verordening tast uniformiteit aan***

Aangezien elke gemeente zelf de verordening moet vaststellen betekent dit in principe ook dat gemeenten zelf wijzigingen kunnen aanbrengen in de eigen verordening. Een voorbeeld hiervan is het toevoegen van aanvullende urgente doelgroepen. Dit druist echter in tegen het uniformiteitsprincipe, zoals vastgelegd in de Uitgangspuntennotitie (zoals vastgesteld door alle Friese colleges). De consequentie zal dan ook zijn dat als een gemeente een afwijkende verordening vaststelt, de uitvoering niet of slechts gedeeltelijk aan een gezamenlijke uitvoeringsorganisatie kan worden overdragen. Gemeenten staan dan zelf aan de lat voor de uitvoering van de urgentieregeling.

Finânsjes

De introductie en uitvoering van de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) en de hieruit voortvloeiende uitvoeringsorganisatie brengt kosten met zich mee. Hierbij maken we onderscheid in:

- implementatiekosten (in aanloop naar de officiële inwerkingtreding);
- structurele kosten (vanaf 1 januari 2026, de voorziene inwerkingstredingsdatum).

Implementatiekosten (jaar 2024-2025)

Alle Friese gemeenten hebben in 2024 bijdragen aan de implementatiekosten van € 150.000.

Met deze € 150.000 kan ook een deel van de nog te maken kosten in 2025 worden gedekt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de inrichting van de urgentieorganisatie (kwartiermaker). Daarnaast zullen eind 3e, begin 4e kwartaal 2025 ook de medewerkers van de urgentieorganisatie al werkzaam moeten zijn om de urgentieorganisatie goed gestalte te kunnen geven voor de aanvragen die per januari 2026 binnen gaan komen. En voor de procesbegeleiding maken we nog gebruik van een externe partij, die we voor 2025 ramen op maximaal € 150.000. Hiervoor gaan we op zoek naar externe financiering. In het geval dat deze financiering slaagt wordt dit in mindering gebracht op de nu gecalculeerde bijdrage van € 385.000. Dit betekent dat er in 2025 nogmaals een beroep op de deelnemende gemeenten zal worden gedaan voor een bijdrage. De hiervoor benodigde kosten zijn berekend op € 475.000.

Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

Kwartiermaker	€ 135.000
Inrichten urgentieorganisatie	€ 190.000
Externe begeleiding	€ 150.000
Tussentelling	€ 475.000
Inzet middelen budgetten 2024	€ - 90.000
Kosten voor gemeenten in 2025	€ 385.000

Deze kosten voor gemeenten in 2025 worden aanvullend in rekening gebracht. De verdeelsleutel die hiervoor gehanteerd wordt is gebaseerd op het inwoneraantal van gemeenten in het totaal van de provincie. Zie ook navolgende tabel.

Gemeentenaam	Aantal	%	Bedrag 2025 inc.
Leeuwarden	128.810	19,46%	€ 74.923,03
Sûdwest-Fryslân	90.421	13,66%	€ 52.593,86
Smallingerland	56.661	8,56%	€ 32.957,17
De Fryske Marren	51.929	7,85%	€ 30.204,78
Heerenveen	51.787	7,82%	€ 30.122,19
Waadhoeke	46.911	7,09%	€ 27.286,03
Noardeast-Fryslân	45.866	6,93%	€ 26.678,20
Tytsjerksteradiel	32.595	4,92%	€ 18.959,06
Opsterland	30.059	4,54%	€ 17.483,98
Achtkarspelen	28.226	4,26%	€ 16.417,80
Weststellingwerf	26.487	4,00%	€ 15.406,31
Ooststellingwerf	25.824	3,90%	€ 15.020,67
Dantumadiel	19.135	2,89%	€ 11.129,98
Harlingen	16.229	2,45%	€ 9.439,68
Terschelling	4.898	0,74%	€ 2.848,95
Ameland	3.839	0,58%	€ 2.232,97
Vlieland	1.255	0,19%	€ 729,98
Schiermonnikoog	972	0,15%	€ 565,37
	661.904	100,00%	€ 385.000,00
Verdeelsleutel: Inwoneraantal 01 januari 2024 Fryslân			

Tabel : bijdrage implementatiekosten per gemeente 2025

Structurele kosten (vanaf 2026)
Doordat de toekomstige wet vraagt om het voorrang geven aan kwetsbare doelgroepen in een urgentieverordeningen te verankeren, worden de afspraken die nu met de corporaties zijn gemaakt, geformaliseerd. Het formaliseren en uitvoeren op provinciaal niveau brengt kosten met zich mee.

In de Memorie van toelichting (hierna: MvT) bij de Wvrv wordt aangegeven dat er vanuit het Rijk een bijdrage zal worden verstrekt om een deel van de uitvoering van de wet door de gemeente te bekostigen. Omdat de wet nog niet is vastgesteld / aangenomen, is deze bijdrage nog niet vastgelegd. In de MvT bij de Wvrv wordt voor de uitvoering van de gewijzigde Huisvestingswet door de gemeenten een bedrag genoemd van € 26.870.000. Als we uitgaan van een verdeling van dit bedrag op basis van het inwonertal van gemeenten, dan betekent dit voor Fryslân een bedrag van 3,5% x € 26.870.000 = € 950.000.

Uitgangspunt bij de inzet van deze rijksmiddelen is iedere keer geweest dat dit 2/3e van de benodigde middelen betreft. Gemeenten vullen aan met het resterende deel (1/3e). De inschatting van de rijksmiddelen bedraagt (op basis van aannames) € 950.000. Aangevuld met het deel van de gemeenten bedraagt dit dan € 1.425.000.

Er wordt op dit moment onderzocht wat de structurele kosten zullen zijn op jaarbasis. Dit vraag om een nauwkeurige analyse van de voorziene werkprocessen en kosten van (technische) infrastructuur in de uitvoeringsorganisatie en mogelijk bij individuele gemeenten en de tijdsbesteding die hiermee gemoeid is. Hierbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar gelijkwaardige referentieregio's. Het is hierbij mogelijk dat de rijksbijdrage voldoende dekking geeft voor de kosten, maar dit kunnen we naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 met meer zekerheid stellen. De structurele kosten worden geschat op €20.000 per jaar voor de gemeente Achtkarspelen. Onderzocht wordt of, en zo ja op welke wijze, de meerkosten van het centraal beleggen van de werkzaamheden een besparing oplevert ten opzichte van de huidige kosten.

Wanneer bekend is wat de werkelijke structurele kosten gaan zijn, wordt dit opgenomen in de kadernota voor 2026 en verder.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje
In de stuurgroep zit een afgevaardigde van de Bewonersraad (huurdersvertegenwoordiging). Aan de projectgroep nemen medewerkers deel van de gemeenten, woningcorporaties, provincie en vertegenwoordigers van huurdersorganisaties. Companen heeft meerdere keren met de directeur van SWA gesproken over de urgentieverordening, zij zijn daardoor op de hoogte van de inhoud en waren tegenover Companen positief over de inhoud.

Kommunikaasje
Zie planning.

Yntegraliteit
Dit advies is in gezamenlijkheid door financiën, juridische zaken, volkshuisvesting en WMO opgesteld.

Previnsje
Niet van toepassing.

Gearwurking
Het besluitpunt in dit voorstel wordt voorgelegd aan alle 18 gemeenteraden in Fryslân.

Ferfolchtrajekt
Bijeenkomsten
Er worden in de periode vanaf november 2024 (en doorlopend tot en met circa februari 2025) diverse bijeenkomsten in Fries verband georganiseerd. Onder andere voor gemeenteambtenaren, corporaties, huurderorganisaties, adviesraden sociaal domein, wethouders en gemeenteraden.

Planning

Tot en met ca. februari 2025	Diverse bijeenkomsten (zoals hiervoor benoemd)
Februari 2025	Behandeling in alle Friese colleges (vrijgave voor ter visie legging verordening)
Maart / april 2025	Ter inzage ontwerp verordening
Mei 2025	Opstellen reactie- en antwoordnota
Vlak voor of na zomerreces 2025	Behandeling in alle Friese colleges
September / oktober 2025	Behandeling in alle Friese gemeenteraden (vaststelling verordening)
Medio november 2025	Vaststelling Centrumgemeenteregeling door alle Friese colleges (na vaststelling verordening door gemeenteraden)
1 januari 2026	Voorziene ingangsdatum verordening / urgentieorganisatie

Evaluaasje
Halverwege 2027 (na ca. anderhalf jaar uitvoering) zal de evaluatie van de werking van de tijdelijke projectstructuur van de urgentieorganisatie worden gestart.

Buitenpost, 4 maart 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris, burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong dhr. J.D. de Vries MSc

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 4 maart 2025, punt nr.: 12;

gelet op het aangenomen amendement 'Zienswijze indienen op ontwerp Centrumgemeente-regeling urgentieverordening';

Beslút:

Een zienswijze (zie bijlage) in te dienen op de ontwerp Centrumgemeente-regeling samenwerking inzake de Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening), waarin wordt gepleit voor:
Behoud van lokale zeggenschap;
Duidelijkheid ten aanzien van financiële consequenties;
Tijdige evaluatie en mogelijkheid tot bijsturing.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Achtkarspelen van 10 april 2025.

De griffier,

Dhr. G.J. Andringa

De voorzitter,

Dhr. J.D. de Vries MSc

Bijlage: zienswijze

Aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Ameland, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast-Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Waadhoeke en Weststellingwerf

Buitenpost, 10 april 2025

Betreft: Zienswijze op de Ontwerp Centrumgemeenteregeling Huisvestingsverordening Urgent Woningzoekenden Fryslân

Geachte leden van de colleges van burgemeester en wethouders,

Met de actielijnen van het rijksprogramma 'Een thuis voor iedereen' als uitgangspunt hebben de Friese gemeenten gekozen voor samenwerking om zo tot een regionale urgentieregeling te komen. Daarmee lopen zij vooruit op een toekomstige wettelijke verplichting.

Op dit moment ligt het ontwerp van de 'Centrumgemeenteregeling samenwerking inzake de Huisvestings-verordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening)' aan de gemeenteraden in Fryslân voor. Dit lijkt ons daarom hét aangewezen moment om als gemeenteraad kritisch naar zowel de ontwerpregeling als naar het ontwerp van de uiteindelijke provinciebrede urgentieverordening te kijken.

Aldus komt de gemeenteraad van Achtkarspelen tot de navolgende zienswijze.

1. Voor de gemeenteraad van Achtkarspelen geldt het uitgangspunt, dat het geld dat het rijk voor de uitvoering van de toekomstige wettelijke verplichting ter beschikking van de deelnemende gemeenten stelt in beginsel leidend moet zijn, aangevuld met bestaande middelen uit andere wetten of regelingen. De uitvoering van bestaande regelingen gaat immers ook over naar de beoogde centrumgemeente. Juist de verwachte efficiëntie c.q. schaalvoordelen maken dit uitgangspunt realistisch. Daarom moet het vertrekpunt zijn dat het een en ander de deelnemende gemeenten geen éxtra geld gaat kosten, bóvenop de bijdrage van het Rijk en de huidige uitgaven. De beoogde projectorganisatie moet daarop worden afgestemd.

2. We dringen erop aan dat de volgende evaluaties tijdig – en voor de eerste keer uiterlijk 14 maanden na aanvang – plaatsvinden:

a. Een evaluatie van de benutting van het 1/3 deel (het te reserveren deel) van de beschikbare sociale huurwoningen voor de doelgroepen uit de urgentieverordening. Daarbij gaan we er vanuit dat beschikbare sociale huurwoningen, waarvoor – op het beslismoment voor toewijzing – géén belangstelling is vanuit de 'urgenten', kunnen worden toegevoegd aan het 2/3 deel, en kunnen worden toegewezen aan overige woningzoekenden.
b. Een tijdige evaluatie ten aanzien van de kostenverdeling c.q. -toedeling. Die vindt primair plaats aan de hand van het inwonertal van de gemeente. Feitelijk worden de kosten van de projectorganisatie echter bepaald door het aantal behandelde aanvragen en uiteindelijke vergunningverleningen per gemeente. Daarom zijn die cijfers in onze ogen eveneens relevant.
c. Een tijdige financiële evaluatie, ook met het oog op de feitelijke bijdrage die het Rijk in de kosten zal gaan leveren. Neemt het Rijk inderdaad 2/3 deel van de kosten voor zijn rekening, of wordt het meer of onverhoopt minder? Door een en ander tijdig in beeld te brengen kan daarop adequaat worden geacteerd.

3. Verder vinden wij het belangrijk dat de deelnemende gemeenten de gelegenheid krijgen om op basis van de genoemde evaluaties, binnen drie maanden nadat die met de gemeenten zijn gedeeld, kunnen besluiten om uit te treden, waarbij niet de reguliere uittredesom, maar een gereduceerd bedrag van toepassing is.

Door middel van de centrumregeling mandateren de deelnemende gemeenten de uitvoering van de later dit jaar vast te stellen Huisvestingsverordening urgent woningzoekenden Fryslân (urgentieverordening) aan de centrumgemeente. De bevoegdheid en daarmee de verantwoordelijkheid blijft echter bij de deelnemende gemeenten.

Artikel 4 van het ontwerp van de centrumregeling geeft ons aanleiding om op te merken dat beleidsmatige en inhoudelijke keuzes uitsluitend door de deelnemende gemeenten vanuit hun bevoegdheid en verantwoordelijkheid worden gemaakt. De centrumgemeente kan niet eenzijdig het aldus gezamenlijk vastgestelde beleid wijzigen.

Tenslotte hechten wij er waarde aan op te merken dat er – ánders dan er in de tekst van het concept van de centrumregeling staat vermeld – nog géén sprake is van een wettelijke verplichting. Het voorstel van de Wet versterking regie volkshuisvesting ligt al langere tijd bij de Tweede Kamer. Er is nog geen zicht op wanneer de wet een feit zal worden, wanneer die in werking zal treden, wat die definitief aan regelgeving en verplichtingen zal bevatten, en óf, en zo ja, welk budget het Rijk de gemeenten voor de uitvoering ervan beschikbaar zal stellen.

Daarbij geldt voor de gemeenteraad van Achtkarspelen: "geen knaken – geen taken".

Wij verzoeken u de genoemde aandachtspunten op te nemen in de definitieve regeling en zien uw reactie hierop met belangstelling tegemoet.

Namens de gemeenteraad van Achtkarspelen,

De griffier, De voorzitter,

Dhr. G.J. Andringa Dhr. J.D. de Vries MSc